

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/411/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516207669
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3516207669.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v spore žalobcu D. právne zastúpeného N., proti žalovanému E., právne zastúpený N., o určenie neplatnosti právnych úkonov a iné, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 20. júna 2017, č.k. 10Csp/12/2016-87, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, a vo výroku, ktorým žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania, a **vec mu v r a c i a** v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom konanie v časti určenia, že Dohoda o poskytovaní služieb, uzavretá v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015 je absolútne neplatná a v časti určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015, uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je absolútne neplatná, sčasti zastavil, druhým výrokom vo zvyšnej časti žalobu zamietol a tretím výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal, aby súd určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov, že Dohoda o poskytovaní služieb, uzavretá v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015 je absolútne neplatná, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015, uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je absolútne neplatná. Ďalej žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť poskytnúť žalobcovi sumu vo výške 300 eur ako primerané finančné zadosťučinenie. Skôr ako súd pristúpil k posúdeniu merita veci, zaoberal sa procesnou podmienkou konania, a to, či je splnený predpoklad naliehavého právneho záujmu na určení, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015 je bezúročná a bez poplatkov. Žalobca existenciu naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe odôvodnil tým, že existuje stav právnej neistoty, v dôsledku ktorej nie je zrejmé, koľko má žalobca žalovanému zaplatiť bez toho, aby na strane žalovaného nedošlo k bezdôvodnému obohateniu. Napriek tomuto tvrdeniu, uviedol súd, žalobca nemá naliehavý právny záujem na takomto určení, keďže ani po dosiahnutí úspechu v takomto konaní by žalobca nevedel, koľko má ešte uhradiť, ak by bol vyššie označený úver bez úrokov a poplatkov. Dôkazné bremeno v tomto smere leží na žalobcovi, pričom súdna ochrana podľa § 295 CSP nie je bezbrehá a nebola daná do zákona z dôvodu, aby súd nahrádzal akúkoľvek dôkaznú núdzu alebo činnosť spotrebiteľa a zvlášť za situácie, keď spotrebiteľ je zastúpený advokátom. Súd konštatoval, že žalobca ani jeho právny zástupca nedeclarovali a ani nepreukázali, že žalovaný nespolupracuje, zavádza alebo klame vo vzťahu v otázke, koľko žalobca na splátkach uhradil. Je legitímne a pre spotrebiteľa nezaťažujúce, keď sa sám zaujíma, koľko na splátkach uhradil, sám si viedol evidenciu platieb a v prípade nejasností obrátil sa sám na veriteľa. Uviedol, že až v situácii, keď žalovaný ako veriteľ nespolupracuje, bolo by namieste túto skutočnosť oznámiť H. (bod 17.3 všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy) a v prípade nedosiahnutia nápravy až následne iniciovať vedenie sporu o uloženie povinnosti, aby túto okolnosť veriteľ oznámil dlžníkovi a nie domáhať sa určovacího výroku,

ktorý v konečnom dôsledku neodstraňuje stav právnej neistoty deklarovanej žalobcom. Pre úplnosť súd dodal, že samotný petit je v tomto prípade možné alternatívne vymedziť aj negatívne, teda že úver nie je úročený a spolplatený, teda žalobcom koncipovaný výrok nevychádza z podmienok upravených v § 137 CSP, a teda nemôže byť správny a súd nie je povinný sa ním zaoberať. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd uzavrel, že nárok na zaplatenie finančného zadosťučinenia žalobca riadne nezdôvodnil (odôvodnenie je všeobecného charakteru, ktoré sa dá teoreticky použiť na akéhokoľvek spotrebiteľa domáhajúci sa svojich práv), žalobca nepovažoval ani za potrebné osobne vypovedať na súde, okrem uvedenia sumy v podstate neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, z ktorých by súd mohol objektívne posúdiť ujmu žalobcu. Žalobca ani subjektívne nepreukázal, že by mu žalovaný spôsobil nejakú konkrétnu závažnú ujmu, ktorá by ho neskôr negatívne ovplyvnila, preto súd nevidel žiadny dôvod na to, aby žalobcovi priznal kompenzáciu vo forme finančného zadosťučinenia. Aj keby žalobca bol v celom konaní úspešný a bolo by preukázané porušovanie práv spotrebiteľa žalovaným, to ešte neznamená automaticky priznávanie finančného zadosťučinenia. Každý jeden prípad je potrebné posudzovať individuálne, pričom konkrétne okolnosti daného prípadu nijako nenasvedčujú tomu, že by bola žalobcovi spôsobená nejaká ujma, a preto súd nárok žalobcu v časti zaplatenia finančného zadosťučinenia zamietol ako nedôvodný, nepreukázaný a neodôvodnený, pretože finančné zadosťučinenie je na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy, vzniknutej spotrebiteľovi, v konkrétnej situácii, čo v predmetnej veci nebolo preukázané (por. rozsudok Okresného súdu Nitra, č.k. 12C/299/2012-323, zo dňa 29.01.2014). O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP, v spojitosti s § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca proti do výroku II. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti a výroku III. o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému. K otázke naliehavosti právneho záujmu uviedol, že v prejednávanej veci nebolo možné žalovať na plnenie, preto nebolo možné vykonať skúmanie podstatných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, o ktorej má byť rozhodnuté určovacím výrokom, ako o predbežnej otázke. Do pozornosti dal skutočnosť, že v predmetnej veci neuhradil žalovanému istinu úveru. Uvedená skutočnosť medzi stranami sporná nebola. Preto nemohol s poukazom na aktuálne znenie § 137 CSP podať inú žalobu ako žalobu na určenie. K otázke nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa konštatoval, že záver súdu je v rozpore so zákonnou úpravou primeraného finančného zadosťučinenia ako aj s rozhodovacou praxou. Jediným zákonným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Súd teda bez toho, aby pristúpil k posúdeniu, či došlo k porušeniu práva alebo povinnosti spotrebiteľa, nemohol relevantne rozhodnúť o nároku na primerané finančné zadosťučinenie. V tomto smere je záver súdu predčasný. Čo sa týka samotnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia, zákon o ochrane spotrebiteľa túto nestanovuje, preto je na úvahe súdu podľa okolností prípadu, akú výšku bude považovať za primeranú. V prejednávanej veci súd, ako to vyjadril pod bodom 17., požaduje zistenie, či bola spotrebiteľovi spôsobená nejaká konkrétna závažná ujma. Mal za to, že zákon uvedené zistenia nepožaduje. Pri posudzovaní primeranosti finančného zadosťučinenia je potrebné skúmať, či spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie spotrebiteľského práva. Nemusí preukázať, že titulom porušenia spotrebiteľského práva spotrebiteľovi bola ujma skutočne spôsobená (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. 5Co/934/2015 zo dňa 29.06.2016). Súd v prejednávanej veci nepristúpil k zisteniu, či došlo k porušeniu spotrebiteľského práva alebo povinnosti, preto nemohol prijať záver o tom, že žalobcovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie nevznikol. Súd nezobral do úvahy listinný dôkaz predložený na pojednávaní dňa 20.06.2017 Pokus o zmier pred začatím súdneho konania zo dňa 09.11.2016, v zmysle ktorého žalovaný upozorňuje žalobcu, že si bude od neho uplatňovať nielen istinu úveru, ale aj ďalšie nároky, medzi inými zmluvnú pokutu. V nadväznosti na uvedené neobstojí tvrdenie súdu, ktorým považuje žalobu za špekulatívnu, s úmyslom zbaviť sa zodpovednosti za predchádzajúce rozhodnutia uzatvárať úverové zmluvy so spoločnosťami poskytujúcimi úvery. Tvrdil, že celkovým postupom súdu, kedy sa nevysporiadal s jednotlivými bodmi vyjadrení žalobcu, nezdôvodnil, prečo nezobral do úvahy predkladané dôkazy žalobcu, nedostatočne odôvodnil svoj prijatý právny názor, porušil jeho právo konať pred súdom, čo považoval za zásadnú procesnú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie, alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie súdu zmenil tak, že určí, že Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov a prizná mu nárok na plnú náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Zastával názor, že otázka prípustnosti určovacej žaloby je v zmysle § 137 CSP viazaná na to, že a) buď ide o určenie práva, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 137 písm. c CSP), alebo b) o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (písm. d) uvedeného ustanovenia). Na základe tvrdení žalobcu o danosti naliehavého právneho záujmu by sa v prípade podanej žaloby malo asi jednať o žalobu podľa písmena c), čomu však nezodpovedá návrh na rozhodnutie (petit) žaloby, ktorá k žiadnemu určaniu práva nesmeruje. Zároveň ani z podaného odvolania nie je zrejmé, aký naliehavý právny záujem na navrhovanom určení by mal byť podľa žalobcu daný. Jeho existenciu nie je možné odvodzovať len z toho, že podľa tvrdenia žalobcu inú žalobu podať nemohol (čo vo svojich tvrdeniach ani bližšie nekonkretizuje). Podstatné je, že existencia naliehavého právneho záujmu má predstavovať jestvujúci stav, ktorý vyplýva z určitej skutkovej okolnosti, a nie z toho, že nie je možné podať inú žalobu. Požiadavka na preukázanie naliehavého právneho záujmu bola napríklad zdôraznená aj v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/300/2016 - 85 zo dňa 26.júla 2017. Súd prvej inštancie podľa názoru žalovaného správne posúdil otázku neprípustnosti podanej žaloby a správne rozhodol o zamietnutí žaloby. Uvedené tvrdenie uplatnil aj v súvislosti so zamietnutím žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Výklad § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v skutkových pomeroch prejednávanej veci je neuplatniteľný, nakoľko v konaní žalobca nepreukázal, že došlo z jeho strany k úspešnému uplatneniu porušenia práva a povinnosti ustanoveného zákonom. Vzhľadom k vyššie uvedenému žalovaný navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správne rozhodnutie (§ 387 CSP) a súčasne mu priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.), a vo výroku, ktorým rozhodol o náhrade trov konania (výrok III.) v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 CSP zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Výrok I. zostal odvolaním nedotknutý, preto je právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

5. Podľa § 389 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. V zmysle opakovaných záverov Ústavného súdu SR každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Odňatím možnosti konať pred súdom sa pritom rozumie taký postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok priznáva. Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a IV. ÚS 252/04).

8. O porušení práva na spravodlivý proces pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé

konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

9. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

10. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

12. V prejednávanej prípadе súd prvej inštancie založil svoj záver pri žalobou uplatnenom nároku, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 07.07.2015 je bezúročná a bezpoplatková na tom, že na tomto určení neexistuje naliehavý právny záujem, keďže ani po dosiahnutí úspechu v takomto konaní by žalobca nevedel, koľko má ešte uhradiť, ak by bol vyššie označený úver bez úrokov a bez poplatkov. Odvolací súd však považuje za potrebné zrušiť tento zamietajúci výrok rozsudku, nakoľko žalobca na požadovanom určení od dňa 01.01.2018 má naliehavý právny záujem prameniacy z osobitného zákona, konkrétne z § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. Hoci došlo k zamietnutiu žaloby za právneho stavu, ktorý nedovoľoval domáhať sa pred súdom určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, tak pokiaľ to v súčasnosti právny poriadok umožňuje, bolo by v rozpore s princípom spravodlivosti, ak by súd neakceptoval existujúci právny stav a žalobu zamietol z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu. Na základe uvedeného odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II., nakoľko na určení, či je poskytnutý úver bezúročný a bezpoplatkový, je naliehavý právny záujem vyplývajúci z § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z..

13. Odvolací súd, nakoľko zrušil časť výroku (II.), ktorým súd zamietol žalobu o určenie, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, zrušil i zostávajúcu časť výroku II., ktorým súd rozhodol o nepriznaní finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. z dôvodu, že nebolo doposiaľ zistené, či boli porušené práva spotrebiteľa a navyš to nebolo i preukázané. Až keď bude rozhodnuté o porušení práv spotrebiteľa, bude možné rozhodnúť i o primeranom finančnom zadosťučinení.

14. Z dôvodu zrušenia výroku II. odvolací súd zrušil i závislý výrok III., ktorým sa rozhodlo o náhrade trov konania, nakoľko tento je závislý od výsledku konania vo veci samej (§ 255 CSP) alebo od zastavenia konania (§ 256 CSP) alebo sa môže odvíjať od dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

15. Na základe vyššie uvedených argumentov odvolací súd zrušil rozhodnutie vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.), a vo výroku, ktorým rozhodol o náhrade trov konania (výrok III.) podľa § 389 písm. b) CSP a v spojení s § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vec opätovne prejednať a vecne rozhodnúť o žalobe, nakoľko na určení, či poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bezpoplatkový, existuje naliehavý právny záujem. O nároku na primerané finančné zadosťučinenie bude potrebné rozhodnúť opätovne v nadväznosti na rozhodnutie o porušení práv a povinností spotrebiteľa.

17. Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodoval, keďže podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne o náhrade trov konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).